

Protocol voor het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek van rogge als groenbemester na maïs.

2025

Raad voor plantenrassen (Rvp)

2025

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	3
2.	CULTUUR- EN GEBRUIKSWAARDEONDERZOEK	4
2.1	Uitgangspunten beproeving	4
2.2	Zaaizaad	4
2.3	Te onderzoeken rassen.....	4
2.4	Proefveldaanleg, -uitvoering en –behandeling	4
2.5.	Waarnemingen	5
2.6.	Logboek	5
	Bijlage met contactgegevens	6

1. INLEIDING

Dit protocol beschrijft de uitvoering van rassenproeven met roggerassen die geschikt zijn als vanggewas, bodembedekker en groenbemestingsgewas.

Na een teelt van mais op zand- en lössgrond is een nateelt van een vanggewas verplicht. Rogge kan als stikstofvanggewas, voedergewas en/of als groenbemester worden geteeld. Winterrogge kan laat worden gezaaid en is niet vorstgevoelig.

Het CGO voor rogge als stikstofvanggewas bestaat uit tweejarige beproeving voor plaatsing op de Nationale Lijst.

In het CGO bladrogge worden rassen beoordeeld op hun landbouwkundige waarde voor de teelt en het gebruik voor de Nederlandse praktijk. Op basis van de gegevens van het CGO wordt door de Raad voor plantenrassen (Rvp) een beslissing genomen over de opname op de Nationale lijst, waarmee een ras is toegelaten tot het handelsverkeer.

Alle rassen die voor opname in het Nederlands Rassenregister (t.b.v. kwekersrecht en/of toelating) zijn aangemeld bij de Raad voor Plantenrassen, evenals de rassen die elders in de EU zijn ingeschreven in de Nationale lijst, komen voor beproeving in aanmerking.

2. CULTUUR- EN GEBRUIKSWAARDEONDERZOEK

2.1 Uitgangspunten beproeving

In dit protocol wordt aangenomen dat bij de uitvoerder voldoende basiskennis aanwezig is voor wat betreft de teelt van groenbemesters en het beheer en de verzorging van proeven. Uitgangspunt is dat de rassenproeven overeenkomstig goede landbouwpraktijk worden beheerd. Een gelijke behandeling van alle veldjes binnen een proefveld moet echter altijd voorop staan.

2.2 Zaaizaad

Het niet ontsmette zaaizaad voor de beproeving dient vóór 15 september in bezit te zijn van de proefvelduitvoerder. Het zaaizaad van de rassen wordt rechtstreeks verkregen van de verantwoordelijke van het ras.

De proefveldhouder bewaart van elk ras dat wordt onderzocht 100 gram zaaizaad in een geconditioneerde zaadopslag. Indien nodig wordt dit zaad gebruikt voor identiteitscontrole. De monsters worden gedurende de looptijd van het onderzoek bewaard.

2.3 Te onderzoeken rassen

Aan het aantal nieuw te onderzoeken rassen wordt geen beperking opgelegd. Als standaardrassen zullen de beschreven roggerassen dienen die vermeld staan op de Aanbevelende Rassenlijst onder Rogge voor groenbemesting, groenvoeder of snijrogge. Indien er geen beschreven rassen zijn zullen minimaal twee in de praktijk gangbare rassen worden meegezaaid.

2.4 Proefveldaanleg, -uitvoering en –behandeling

De beproeving wordt uitgevoerd op 1 locatie in het zuidoostelijk zandgebied.

De proef wordt aangelegd na een teelt van snijmaïs of korrelmaïs.

De veldjesgrootte bedraagt minimaal netto 6 x 1,5 m en bruto minimaal 8 x 1,5 m.

De proef wordt aangelegd in 3 herhalingen, waarbij de rassen per herhaling in één baan liggen.

Zaaitijd:	Rond 10 oktober. Voorvrucht afgeoogst snijmaïs
Bewerking maïsland:	Frezen en ploegen of inzet van een stoppelbewerkingscombinatie
Zaaimethode:	Systeem Oyord of vergelijkbare methode
Rijafstand:	12,5 cm (zo nauw mogelijk om breedwerpig zaaien te benaderen)
Zaaidichtheid:	100 kg/ha
Bemesting:	geen
Onkruidbestrijding:	geen
Ziektebestrijding:	geen
Wildschade:	afrastering plaatsen tegen konijnen; draden spannen tegen kraaien en duiven

Uiterlijk bij het voelbaar worden van knopen moet rogge als vanggewas ingewerkt worden. In de praktijk zal dit rond 1 maart zijn. Een verder doorgeschoten roggegewas zal ten koste gaan van extra N opname en bodemvocht. Verdere onttrekking van N en vocht na 1 maart is voor het volggewas ongewenst. Een te ver doorgeschoten roggegewas zal ook slecht verteren.

2.5. Waarnemingen

In het CGO bladrogge dienen de volgende hierna te noemen eigenschappen te worden waargenomen. Alle waarnemingen worden gerapporteerd.

Bij het geven van waarderingscijfers geldt dat een hoog cijfer duidt op een gunstige waardering van de betrokken eigenschap. Waarnemen in een schaal van 1 tot 9, waarbij de hoogste en de laagste waardering worden omschreven.

Opkomst en standdichtheid na opkomst

Beoordeling van de kiemsnelheid en de opkomstdichtheid na inzaai.

Snelheid van beginontwikkeling/grondbedekking.

Deze eigenschap is uitermate belangrijk om zo snel mogelijk reststikstof en overige mineralen na de maïsoogst op te nemen. Een goede onkruidonderdrukking vraagt ook om een snelle beginontwikkeling.

De eerste waarneming vindt plaats zodra één van de rassen een bedekking van 100% heeft bereikt, enkele weken later gevolgd door een tweede waarneming.

Ontwikkeling voor de winter.

Beoordeling rond 21 december, aangevuld met lengtemeting.

Ontwikkeling na de winter.

Beoordeling rond 15 februari. De mate waarin dit cijfer anders is dan het cijfer bij de ontwikkeling voor de winter zegt iets over winteractieve groei en/of wintervastheid.

Voorjaarsontwikkeling.

Beoordeling rond 1 maart, aangevuld met lengtemeting. De gewaslengte op 1 maart is een indicatie voor de N nalevering van het vanggewas (10 cm vanggewas kan ruwweg 20 kg N naleveren).

2.6. Logboek

Bij de uitvoerder is een logboek aanwezig. Hierin worden alle handelingen, alsmede onregelmatigheden en onverwachte zaken, die van invloed zijn op de proefveldresultaten, genoteerd. Vermeld worden o.a. inzaaidatum, bemesting, verzorgingsaspecten zoals onkruidbestrijding en beregening, onregelmatigheden op proefvelden etc.

Het logboek dient ter inzage beschikbaar te zijn voor belanghebbenden.

Bijlage met contactgegevens

Raad voor Plantenrassen / Naktuinbouw

Postbus 40
2370 AA Roelofarendsveen

Bezoekadres:
Sotaweg 22
2371 GD Roelofarendsveen

j.r.vd.schoot@naktuinbouw.nl
m.hoffman@naktuinbouw.nl

www.naktuinbouw.nl
[Home | Raad voor Plantenrassen](#)